

Ministerstvo školstva Slovenskej republiky

Učebné osnovy
HRY NA HUSLIACH

Hudobný odbor

Schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 14. 8. 1995 pod číslom
729/95-15 ako učebné osnovy pre základné umelecké školy

Ministerstvo školstva Slovenskej republiky

Učebné osnovy

HRY NA HUSLIACH

Hudobný odbor

Učebné osnovy pre prípravné štúdium základnej umeleckej školy

Učebné osnovy pre I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy

Učebné osnovy pre rozšírené vyučovanie v 3. až 7. ročníku I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy

Učebné osnovy pre II. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy

Autor: Dagmar GABRIŠKOVÁ

Koordinátor: Mgr. Elena MANICOVÁ, ŠPÚ Bratislava

Schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 14. 8. 1995 pod číslom 72995-15 ako učebné osnovy pre základné umelecké školy.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Učebné osnovy sú vypracované na základe už v praxi overených metodických postupov progresívnych husľových škôl. Tieto využívajú poznatky z dôkladných fyzických analýz husľovej hry, z ľudskej anatómie, neurológie, psychológie atď., ktoré posúvajú teóriu husľovej hry dopredu. Nejde o žiadne zásadné zmeny v kvantite preberaného učiva, ale len o racionálne využitie prirodzenej pohyblivosti dieťaťa, jeho schopnosti aktívneho (ale krátkodobého) sústredenia, odbúrava sa dlhodobá fixácia ľavej ruky v prvej polohe a od začiatku sa pestuje uvoľnená orientácia na celom hmatníku. Samozrejme, že výnimočné prípady – žiaci so slabšou pohybovou koordináciou, menšími fyziologickými predpokladmi, psychickými danosťami, ale s vyhrane pozitívnym vzťahom k nástroju (hudbe) budú postupovať pomalšie. Individuálny systém výučby huslí to umožňuje. Základné umelecké školy nevychováajú len dorast pre stredné umelecké školstvo a zanietých členov amatérskych folklórnych súborov, amatérskych tanečných skupín a pod. Ich **hlavnou** úlohou je budovať širokú základňu duchovne všestranne rozvinutých osobností, ktoré budú vychovávať a modelovať nasledujúce generácie.

Učebné osnovy sú pre učiteľov len orientáciou v preberanom učive, v žiadnom prípade nie sú striktným predpisom „povolenej“ husľovej literatúry, požadovaných cvičení, etud. Mnohé technické problémy sa dajú vypracovať aj bez použitia uvádzanej literatúry. Záleží na vynaliezavosti pedagóga, na orientácii žiaka (tanečná, klasická, ľudová hudba), na schopnostiach dieťaťa, na jeho časovej vyt'áženosti, rodinnom zázemí atď. Podstatnou požiadavkou je, aby **účel** preberaných cvičení, etud bol jasný nielen učiteľovi, ale aj žiakovi, od prvého pizzicata na prázdnych strunách po náročné nácviky polohových výmen či prstových cvičení.

Treba ešte pripomenúť, že „rutina“ zvädza niektorých pedagógov k šablónovitosti. Preto odporúčame študovať nové husľové školy, husľové metodiky, konfrontovať ich s vlastnou praxou a nebát sa používať vlastné nápady.

Učebné osnovy sú zostavené tak, aby žiak počas štúdia v ZUŠ získal všetky základné odborné vedomosti z hry na husliach, ktoré mu umožňujú uplatniť sa podľa jeho schopností, zručností a záujmov. Mal by zvládnuť účinkovanie v amatérskych hudobných zoskupeniach, samostatne naštudovať jednoduchšie skladbičky rôznych štýlových období a byť dostatočne vyspelým konzumentom hudby, ktorý má rozvinuté hudobnoestetické cítenie.

Odporúčaná literatúra:

Jaroslav FOLTÝN: Metodika husľovej hry a jej súčasné vývojové smery
M. GARLICKÝ: Krok za krokom
JANKELIEVIČ: Prvé zastavenia huslistu
J. PAZDĚRA: Metodika husľovej hry
KAMILAROV: O technike ľavej ruky

Učebné osnovy pre prípravné štúdium základnej umeleckej školy

PRÍPRAVNÉ ŠTÚDIUM pre 5-ročné deti (2 x 0,5 hod. týždenne)

Ciele

Oboznámiť dieťa s nástrojom.

Nácvik správneho držania huslí a sláčika.

Začať rozvíjať rytmické, intonačné a harmonické cítenie.

Pohybová orientácia na hmatníku.

Hra spamäti.

Obsah

- zaujímavovo rozprávať o nástroji (časti), hrať na ňom,
- cvičenia na uvoľnený postoj,
- držanie huslí (správne pomôcky, veľkosť, ...),
- pizzicato ľavou rukou v strednej polohe,
- cvičenia držania sláčika (najprv ceruzkou),
- nasadzovanie sláčika (najprv v ťažisku),
- hra sláčikom na prázdnych strunách,
- ukladanie prstov (najprv bez zvuku, potom pizzicato),
- hra podľa sluchu (časté predhrávanie, čo najviac spievať),
- prítomnosť rodičov na vyučovaní samozrejme (pomoc pri domácej príprave).

Hudobný materiál:

Rôzne rytmické moduly

J. a M. MICKA: Škola hry na husliach pre deti predškolského veku

J. OTŘÍMAL: Hraj čo chceš

Výber slovenských a českých ľudových riekaniiek a piesní

PRÍPRAVNÉ ŠTÚDIUM
pre 6-ročné deti
(2 x 0,5 hod. týždenne)

Ciele

Vyvážený postoj pri hre.
Postavenie prstov (dur alebo mol).
Zapájanie celej ruky (aj tela) do ťahu sláčika.
Zdokonaľovať orientáciu na hmatníku.
Rozvoj rytmickej, intonačnej a harmonickej predstavy.
Hra spamäti.

Obsah

- cvičenia na uvoľnený, ale aktívny postoj (prenos váhy)
- sústavne sledovať správne ukladanie prstov,
- cvičenia pohybu po celom hmatníku najprv bez zvuku, neskôr so sláčikom (bez nôt),
- viesť žiaka ku správnej tvorbe tónu – nasmerovanie sláčika, obmedzovanie fixácie niektorých častí ruky,
- hra podľa notového záznamu,
- kontrola intonácie s prázdnyimi strunami (príprava na dvojhmaty),
- podľa možnosti spievať hraný motív.

Hudobný materiál:

J. a M. MICKA: Škola hry na husliach
V. KOŘÍNEK: Husľová škola 1. zoš.
J. BERAN – J. ČERMÁK: Škola hry na husliach pre začiatočníkov
Chrestomatija I. diel

Učebné osnovy pre I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy

1. ročník (1,5 hod. týždenne)

Ciele

- práca na postoji a činnosti oboch rúk,
- výmeny do polôh,
- skvalitňovanie tónu, hladké prechody cez struny,
- prípravné cvičenia vibrata,
- cvičenie rytmickej, intonačnej a harmonickej predstavy.

Obsah

- sústavne sledovať a okamžite odbúrať prípadne zlozvyky v postoji,
- upevnenie dur a mol hmatu,
- cvičiť výmeny do 3. polohy aj podľa notového záznamu,
- častým predhrávaním učiteľa pestovať tónovú predstavu o cieľovom efekte cvičenia, etudy alebo prednesu,
- smykové cvičenia (kombinácie détaché v rôznych častiach sláčika, legato),
- stála kontrola nasadenia sláčika, zapájanie všetkých častí ruky do ťahu,
- cvičenia stupníc a akord. kadencie (T, VI., S, T),
- rytmické a tempové zmeny melodických motívov.

Hudobný materiál:

J. BERAN – J. ČERMÁK: Husľová škola I. diel

V. KRÚČEK: Škola husľových etud

Chrestomatija

ŠEVČÍK O.: opus 6/2/, opus 7. opus 2

V. KOŘÍNEK: Husľová škola

Melodické etudy (1)

Prednesové skladby: v preberaných prstokladoch a vhodne použitými výmenami do 3 (4,2) polohy

J. MÁŠLO: Povzbudenie

N. BAKLANOVA: Počiatkové cvičenia a prednesové skladby

V. KOŘÍNEK: Slovenské ľudové piesne pre najmenších

M. ZACHARINOVA: zborník ľahkých skladieb

J. HRDINA: Usilovný muzikant

a ďalšie melódie piesne na podobnej technickej úrovni

2. ročník (1,5 hod. týždenne)

Ciele

- upevňovať elementárne (správne) návyky,
- zvyšovať pohyblivosť prstov,
- uvoľnené prechody do 3, 4, 5, 2 polohy,
- rozvíjať kvalitu tónu, cvičiť rytmické, tempové cítenie žiaka,
- príprava na vibrato bez sláčika,
- hra z listu, spamäti,
- rozvíjať muzikálne cítenie harmonické,
- improvizácia.

Obsah

- pozorne sledovať vyvážený postoj, zapájanie všetkých častí rúk do činnosti a hľadať najoptimálnejšie podmienky pre aktívne uvoľnenie,
- dbať na rýchly (nie silový) pružný dopad a vycvičovanie rýchleho odskoku prstov od struny,
- pri výmenách sledovať správnu polohu palca a 1. prsta a ich ľahký dotyk o hmatník, sklon prstov a výkyvy lakt'a,
- upozorňovať na chyby v ťahu sláčika – chyby v činnosti pravej ruky, hladké prechody cez struny,
- nácvik martelé, staccato,
- stupnica podľa prebraných prstokladov a polôh,
- rozvíjať sluchovú sebakontrolu,
- začiatky dvojhmatnej hry,
- prípravné cvičenia bez sláčika na nácvik vibrata,
- prednesy náročnejšie na pamäť,
- jednoduché transpozície krátkych motívov na základe hmatovej analógie podľa sluchu,
- častá súhra so žiakom.

Hudobný materiál:

O. ŠEVČÍK: opus 6 (2, 3, 6), opus 7, opus 2

V. KOŘÍNEK: Husľová škola

Melodické etudy

V. KRÚČEK: Škola husľových etud

J. MICKA: Elementárne etudy

J. GULDÁN: Malý huslista

Prednesové skladby:

B. KOTMEL: Drobné skladby starých majstrov

V. KOŘÍNEK: Prvý prednes

MOSTRAS-JAMPOLSKIJ: Sborník I.

CHRESTOMATIJA: Sborníky ľahkých prednesových skladieb

V. BAKLANOVA: Mazurka, Romanza

Výber z uvedených a podobných skladieb s použitím vhodných výmen do prebraných polôh

3. ročník (1,5 hod. týždenne)

Ciele

- zdokonaľovať technickú zručnosť,
- nácvik vibrata,
- rozvíjať muzikálne cítenie,
- pamäť a vedomosti uplatňovať na vystúpeniach,
- hra z listu, komorná hra,
- improvizácia.

Obsah

- zdokonaľovať hmatovú istotu v prebraných polohách,
- stupnice a akordické kadencie (T, VI, S, T) cez 2 oktávy,
- hra dvojhmatov,
- kombinácie rôznych smykov a ich precízne vypracovávanie s dôrazom na kontrolu súčinnosti všetkých častí ruky,
- po prípravných cvičeniach bez zvuku začať používať vibrato v cvičeniach, etudách, piesňach a prednesoch,
- dbať na výrazovú stránku hraných skladieb (aj etud),
- zapájať žiakov do koncertnej činnosti školy,
- cvičenie improvizácie – krátke dur motívy meniť na molové a opačne,
- pokračovať v súhre.

Hudobný materiál:

O. ŠEVČÍK: opus 6, op. 7, op. 2

J. ČERMÁK – J. Beran: Husľová škola (3)

J. GULDÁN: Malý huslista

V. KRÚČEK: Škola husľových etud (2,3)

V. KOŘÍNEK: Husľová škola (2,3)

V. KOŘÍNEK: Melodické etudy

J. BRABEC: Škola polôh

B. VOLDÁN: Nová škola polôh

F. WOLFHART: op. 45

Prednesové skladby:

J. FAUST: Dve jednoveté koncertína

K. KREJČÍ: Koncertino h mol

O. RIEDING: Koncertino h mol

J. VEDRAL: Pre mladý svet

J. SVOBODA: Koncertino e mol
Zo zápisníka slovenských klasikov
Etudy aj prednesové skladby podobného charakteru a technickej obtiažnosti vhodnými výmenami do prebraných polôh.

Komorná hra:

J. GEBAUER: 12 etud pre začiatočníkov
J. BERAN: České tance pre dvoje huslí
J. VAŇHAL: 24 malých duet
J. KALIVODA: Dueta op. 178, 179, 180

Na týchto a podobných skladbičkách rozvíjať schopnosť vzájomného počúvania sa rytmického a intonačného spolicenia.

4. ročník (1,5 hod. týždenne)

Ciele

- upevňovať vedomosti a zručnosti nadobudnuté v 3. ročníku,
- nácvik nových technických prvkov,
- zdokonaľovať intonačnú precíznosť,
- rozvíjať muzikálne cítenie,
- zdokonaľovať kvalitu tónu,
- zvyšovať nároky na pohybovú zručnosť a pamäť,
- komorná a súborová hra,
- hra z listu, improvizácia.

Obsah

- cvičenie stupníc a akordických kadencií v prebraných polohách a rôznych spôsobov smykov,
- cvičenie dvojhmatov v polohách,
- zvyšovať nároky na pohyblivosť so stálym dôrazom na aktívne uvoľnenú činnosť všetkých častí oboch rúk a na koordináciu a plynulosť pohybov,
- zdokonaľovať rytmické cítenie (trioly, bodkovaný rytmus, synkopy),
- smykové kombinácie, nácvik spiccata,
- využívať vibrato, dynamiku a agogiku pri výrazovom zvládnutí skladieb (i etud) s uplatnením na verejných koncertoch,
- podnecovať žiakov k vlastnému hudobnému výrazu,
- pokračovať v komornej hre, hre z listu,
- v improvizácii pokračovať používaním ozdôb a kombinovať už zvládnuté prvky z predchádzajúcich ročníkov.

Hudobný materiál:

O. ŠEVČÍK: opus 7, opus 2
V. KOŘÍNEK: Cvičenie stupníc (2)
V. KRÚČEK: Škola husľových etud (3,4)
F. WOHLFAHRT: op. 45
E. KAYSER: op. 20
V. KOŘÍNEK: Prednesové etudy

Prednesové skladby:

K. SVOBODA: Klasikovia
N. BAKLANOVA: Sonatina
J. FRANCL: U nás z jara, Na vysočine
A. MÓŽI: Husľové koncertino
A. JANŠINOV: Koncertino v ruskom štýle
F. SEITZ: Koncerino D dur
E. SITT: Žiacke koncertino C dur
atď. s úpravami do polôh

Komorná hra:

J. L. BELLA: Prvá sonáta G dur pre troje huslí (op. 4)
J. A. MOZART: 30 malých duet
E. SUCHOŇ: Keď sa vlci zišli
Maličká som
Preletel sokol
J. KOWALSKI: Koncertino pre dvoje huslí

5. ročník (1,5 hod. týždenne)

Ciele

- zdokonaľovať hru v polohách,
- stupňovať nároky na techniku oboch rúk,
- ďalej rozvíjať hudobné cítenie žiakov,
- poznávať husľovú literatúru rozmanitých štýlových období,
- samostatný nácvik skladby,
- zdokonaľovať pamäť, hru z listu,
- improvizácia,
- komorná hra.

Obsah:

- cvičenie 3-oktávových stupníc, akordických kadencií (aj v rôznych melodických moduloch),
- zdokonaľovať predvedenia rôznych smykov, nácvik sautillé,
- zdokonaľovať výmeny polôh podľa zvolených postupov,
- cvičenie dvojhmátov,
- pokračovať v nácviku výrazových prvkov – vibrato, dynamika, frázovanie,
- usmerňovať žiaka na správny postup pri samostatnom nácviku skladby – výber vhodného materiálu,
- výber náročnejších materiálov na hru z listu,
- improvizovať na dlhších motívoch (piesňach).

Hudobný materiál:

O. ŠEVČÍK: opus 2, opus 1, 6, 7, 8

J. BRABEC: Škola polôh

Štúdium stupníc a akordov

B. VOLDÁN: Nová škola polôh

V. KRÚČEK: Škola husľových etud (3,4)

F. WOHLFART: op. 45

V. KOŘÍNEK: Prednesové etudy

E. KAYSER: op. 20

Prednesové skladby:

J. MAŠTALÍŘ: Koncertino a mol
e mol

A. KOMAROVSKÝ: Koncertino A dur

J. MAŘÁK: Českí klasikovia

M. KUBÁT: 13 malých koncertných kusov

S. MACH: Koncertino A dur

a podobné skladby s použitím rozmanitých výmen polôh

Komorná hra:

F. MAZAS: 12 ľahkých duet

A. CORELLI: 6 komor. sonát pre 2 huslí a violončelo

J. PLEYEL: 6 duet pre husle

6 trií pre 2 huslí a violončelo

L. RAJTER: Suita pre 4 huslí

V. ŘÍHOVSKÝ: Nálady pre 4 huslí

J. POLÍVKA: Scherzo pre 3 huslí a klavír

6. ročník (1,5 hod. týždenne)

Ciele

- zdokonaľovať techniku pravej ruky,
- upevňovať intonačnú čistotu a tónovú predstavivosť,
- stupňovať nároky na muzikálny prejav žiaka,
- rozširovať hudobný obzor,
- rozvíjať schopnosť racionálneho spôsobu samostatného nácviku skladieb,
- cvičiť pamäť, hru z listu,
- improvizácia, komorná hra.

Obsah

- sústredene odstraňovať nedostatky pri výmenách sláčka, kombinácie rôznych smykov dôsledne precvičovať,
- stupňovať nároky na kvalitu tónu,
- sústavne precvičovať plynulé výmeny polôh s dôrazom na súčinnosť celého tela, ňvčvičenie stupníc a akordických kadencií (pribrať D⁷, zm. 7) v rýchlejších tempách – dbať na zrozumiteľnú artikuláciu,
- kultivovať vibrato, rozširovať výrazové možnosti nástroja,
- zaradiť skladby Ďalších štýlových období do študijného plánu žiaka,
- výber vhodných skladieb (i etud) na samostatné štúdium,
- pokračovať v nácviku dvojhmatov,
- rozvíjať pohotovosť v čítaní nových notových textov,
- melodické ozdoby a ostatné prebrané prvky improvizácie využívať na nových melódiách a piesňach,
- ďalej zapájať žiakov do komornej (súborovej) hry.

Hudobný materiál:

O. ŠEVČÍK: opus 6, opus 7, op. 2, op. 1

J. BRABEC: Škola polôh

Štúdium stupníc a akordov

B. VOLDAN: Nová škola polôh

V. KOŘÍNEK: Stupnice II.

Prednesové etudy

E. KAYSER: op. 20 (2)

V. KRÚČEK (upravil): Škola husľových etud

Prednesové skladby:

N. BAKLANOVA: Staccato etuda

Ch. BERIOT: Italské melódie

Ch. DANCL: Malá škola melódií

D. KARDOŠ: Bagately

N. KUBÁT: 13 koncertných kusov op. 20

A. VIVALDI: Koncert G dur
O. RIEDING: Koncertino G dur
A. SIMONETTI: Madrigal

Komorná hra:

J. BARTOŠ: 4 duetá pre 2 huslí
L. JANSA: 6 duet pre husle
J. KOWALSKI: Hudba pre 3 nástroje
6 miniatúr pre 2 mladých huslistov
Husľové kvartetíno
F. MAZAS: 9 elementárnych duet op. 86
6 brilantných duet venovaných amatérom
3 progresívne duetá

7. ročník (1,5 hod. týždenne)

Ciele

- upevňovať nadobudnuté vedomosti, zručnosti a návyky,
- motivovať záujem žiaka o kultúrny život a hudobné nadanie,
- príprava na absolventský koncert.

Obsah

- sústrediť sa na intonačnú a tónovú sebakontrolu,
- ďalej rozvíjať techniku ľavej ruky, zdokonaľovať pohybovú súčinnosť celej ruky pri rôznych druhoch sláčikových ťahov,
- skvalitňovať výrazovú stránku hry (kvalitu vibrata, dynamika, agogika, frázovanie),
- počúvať nahrávky vynikajúcich huslistov a fixovať v žiakovi hlavné zásady interpretácie rôznych štýlových období,
- cvičenie stupníc (dur, mol) v 3 oktávach aj v dvojhmatoch, akordické kadencie do rýchlejšieho tempa,
- inšpirovať žiaka k vyžívaniu improvizáčnych prvkov aj pri spoločnom muzicírovaní.

Hudobný materiál:

O. ŠEVČÍK: opus 1, 2, 8
J. BRABEC: Škola polôh
Štúdium stupníc a akordov
V. KOŘÍNEK: Stupnice II.
V. KRÚČEK: Škola husľových etud
F. MAZAS: op. 36

Prednesové skladby:

J. B. ACCOLAY: Koncertino a mol
B. BARTÓK: Bagately
A. CORELLI: Sonáty
A. DVORÁK: Sonatina G dur
Romantické kusy (1)
L. JANÁČEK: Romance
Š. JUROVSKÝ: Romanca
J. KOCIAN: Melódia
A. KOMAROVSKÝ: Koncert e mol
B. MARTINŮ: Sonatina
J. MAŘÁK: Classique et moderna
W. A. MOZART: Malý koncert
N. PAGANINI: Téma s variáciami
O. RIEDING: Koncertino v uhorskom slohu
Koncertino D dur op. 5, op. 7
F. SEITZ: Koncert D dur č. 4, op. 15
Žiacky koncert op. 5, op. 7
J. V. STAMIC: Koncert B dur
A. VIVALDI: Koncert E dur
Slovenské husľové skladby – rev. V. Kořínek
Slovenská husľová tvorba – zost. A. Vrtel'

Komorná hra:

N. BASTL: 3 koncertné duetá
B. CAMPAGNOLLI: 6 duet op. 14
L. JANSA: 6 duet op. 46
6 duet op. 81
J. KOWALSKI: 6 miniatúr pre 2 mladých huslistov
Hudba pre 3 nástroje
Husľové kvartetíno
F. MAZAS: 9 lementárnych duet op. 86
F. MAZAS: 6 briliantných duet venovaných amatérom
3 progresívne duetá
A. VIVALDI: Koncert a mol pre 2 huslí
a podobné skladby.

Záverečná skúška:

1 dur, 1 molová stupnica s akordickou kadenciou v 3 oktávach
3 etudy
1 prednesová skladba alebo časť z koncertu (sonáty)

Učebné osnovy pre rozšírené vyučovanie v 3. až 7. ročníku I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Rozšírené vyučovanie je určené pre žiakov, ktorí dosiahli veľmi dobré výsledky v hre na husliach pri bežnom spôsobe štúdia. Ak na konci školského roka žiak preukáže kvalitné zvládnutie učiva s približne ročným predstihom, môže ho učiteľ nástroja navrhnúť na rozšírené vyučovanie. Môže byť povolené od 3. ročníka ZUŠ. Jeho cieľom je poskytnúť mimoriadne talentovaným deťom možnosť intenzívnejšej, pravidelnej práce s pedagógom.

Ak, žiak, ktorému bolo RV poskytnuté, nezvládne učivo na presvedčivej úrovni, pokračuje v štúdiu bez rozšíreného vyučovania. Absolvent 7. ročníka rozšíreného vyučovania by mal byť dobre pripravený k zvládnutiu prijímacích skúšok na konzervatórium.

3. ročník (2,5 hod. týždenne)

Ciele

V priebehu roka žiak naštuduje minimálne 10 etud z učiva pre 4. roč. základného vyučovania, 4 kratšie prednesové skladby alebo 2 rozsiahlejšie.

Postupová komisionálna skúška:

- 1 dur, 1 molová stupnica s akordickou kadenciou v rozsahu 2 oktáv (do polôh)
- 2 etudy rôzneho charakteru – 1 naspamäť
- 1 prednesová skladba naspamäť
- hra z listu – materiál na úrovni 1. ročníka

4. ročník (2,5 hod. týždenne)

Ciele

Žiak naštuduje minimálne 10 etud z učiva 5. ročníka základného štúdia, 4 kratšie alebo 2 rozsiahlejšie prednesové skladby rôznych štýlových období s dôrazom na muzikálne vypracovanie.

Postupová komisionálna skúška:

- 1 dur, 1 molová stupnica s akordickou kadenciou cez 3 oktávy
- 2 etudy rôzneho charakteru – naspamäť
- 1 rozsiahlejšia skladba naspamäť
- hra z listu – materiál na úrovni 2. roč.

5. ročník (2,5 hod. týždenne)

Ciele

V priebehu roka žiak naštuduje minimálne 10 etud z učebnej látky pre 6. roč. základného štúdia, 3 dlhšie prednesové skladby – 2 časti z koncertina alebo sonáty.

Postupová komisionálna skúška:

- 1 dur, 1 molová stupnica s akordickou kadenciou v rozsahu 3 oktáv
- 2 etudy rôzneho charakteru – naspamäť
- 1 dlhšia skladba alebo krajná časť koncertu naspamäť

6. ročník (2,5 hod. týždenne)

Ciele

Žiak preberie učivo pre siedmy ročník základného štúdia s pribratím prvých Kreutzerových etud (v rôznych smykových predvedeniach – spiccato, staccato, sautillé). Naštuduje minimálne 8 etud a 4 dlhšie skladby odlišného charakteru, z toho 1 časť zo sonáty a 1 časť z koncertu.

Postupová komisionálna skúška:

- 1 dur, 1 molová stupnica sa akordickou kadenciou
- 1 durová stup. v dvojhmatoch cez 2 oktávy – cvičným spôsobom
- 2 etudy rôzneho charakteru (1 z Kreutzera) naspamäť
- 1 prednesová skladba naspamäť

hra z listu z materiálu na úrovni 4. ročníka

**7. ročník
(2,5 hod. týždenne)**

Ciele

V priebehu roka sa žiak pripraví na zvládnutie študijnej látky. Štúdium sa ukončí absolventským vystúpením a záverečnou komisionálnou skúškou.

Hudobný materiál:

O. ŠEVČÍK: op. 2, op. 8, op. 9
V. KRÚČEK: Škola husľových etud
F. MAZAS: op. 36
R. KREUTZER: 42 etud

Prednesové skladby:

W. A. MOZART: Sonáty
F. M. VERACINI: Sonáta E dur
J. S. BACH: Koncert a mol
W. A. MOZART: Koncert B dur K. s. 211
G dur K. s. 216
G. B. VIOTTI: Koncert č. 20, 22, 24, 28, 29
A. VIVALDI: Koncert G mol (č. 1), B dur (č. 5)
F. BENDA: Koncert Es dur
L. BOCCHERINI: Koncert D dur
Ch. BÉRIOT: Koncert D dur č. 1, a mol č. 9
Air varieés op. 5, 7, 15
J. MAŘÁK: Classique et moderna
G. PUGNANI – F. KREISLER: Prelúdium a Allegro
A. DVOŘÁK: Romantické kusy
Balada d mol
V. NOVÁK: Tri skladby
L. v. BEETHOVEN: Romanza F dur op. 50, G dur op. 40

Záverečná skúška:

1 dur, 1 molová stupnica s akord. kadenciou v rýchлом tempe cez 3 oktávy, v dvojhmatoch cez 2 oktávy
3 etudy, z toho 1 dvojhmatová – 2 naspamäť
1 prednesová rozsiahlejšia skladba naspamäť

Žiaci rozšíreného vyučovania sú povinní sa zapájať do koncertnej činnosti v rámci školy, reprezentovať školu na kultúrnych akciách mesta a zúčastňovať sa na súťažných prehliadkach, hudobných festivaloch Slovenskej republiky.

Podmienky na zaradenie žiaka do rozšíreného vyučovania

Žiak navrhnutý na zaradenie do rozšíreného vyučovania vykoná na konci druhého ročníka komisionálnu skúšku, na ktorej preukáže úroveň svojich schopností a zručností.

Učebné osnovy pre II. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Do druhého stupňa ZUŠ postupujú absolventi prvého stupňa základného štúdia, ktorí dosiahli veľmi dobré výsledky v hre na nástroji, reprezentujú školu na verejných vystúpeniach, kultúrnych akciách a majú predpoklady technicky ďalej zdokonaľovať husľovú hru i svoj muzikálny prejav. Vzhľadom na značnú zaťaženosť študentov na stredných odborných školách (gymnáziách) je obsah učiva proporčne menej objemný. Je zameraný viac na spoznávanie rôznorodej husľovej literatúry, tréning hudobnoestetického cítenia, na muzikálne zvládnutie interpretácie skladieb rozličných štýlových období a cvičenie schopnosti samostatného štúdia nových skladieb.

1. a 2. ročník (1,5 hod. týždenne)

Ciele

- zdokonaľovať inotačnú precíznosť,
- precíznosť na kultúre tvorby tónu,
- prehľbovať muzikálnosť prejavu,
- hra z listu, komorná hra,
- improvizácia.

Obsah

- cvičenie stupníc dur, molových s akordickými kadenciami s dôslednou kontrolou funkčnosti všetkých častí oboch rúk,
- cvičenie dvojhmatových stupníc – pozorne dolad'ovať,
- vypracovávanie náročnejších smykových kombinácií,
- časté prehrávanie neznámych materiálov a počúvanie rôznych interpretácií jednej skladby z dostupných nahrávok – zaangažovanosť žiaka,
- ako nový improvizovaný prvok využívať hru v dvojhmatoch.

Hudobný materiál:

O. ŠEVČÍK: opus 8, 9, 2

F. MAZAS: op. 36

R. KREUTZER: 42 etud

V. KRÚČEK: Škola husľových etud

Prednesové skladby vyberať z materiálov pre 7. ročník rozšíreného vyučovania.

3. ročník (1,5 hod. týždenne)

Ciele

- nadobudnúť vedomosti a zručnosti uplatňovať pri samostatnom nácviku zadanej etudy či prednesovej skladby,
- iniciovať žiaka k hľadaniu nových materiálov,
- orientácia v rôznych štýlových obdobiach,
- improvizácia ako súčasť komornej hry.

Obsah

- dať žiakovi na realizáciu vlastnej predstavy po výrazovej i technickej stránke (voľba prstokladov),
- sledovať používanie výrazových prostriedkov,
- stále zdokonaľovať artikuláciu, intonáciu, zrýchľovanie tempa pri nácviku stupníc aj dvojhmatových,
- podporovať improvizáciu v komornej hre – využívanie džezových rytmov, glissand a pod.,
- časté počúvanie nahrávok a rozbor interpretácie.

Hudobný materiál:

KREUTZER: 42 etud

F. MAZAS: op. 36

a prednesové skladby menšieho rozsahu

Žiak by mal nacvičiť minimálne 3 – 4 etudy, 3 – 4 drobnejšie prednesové skladby a 1 časť so sonáty alebo koncertu.

Pri výbere sa prispôsobovať žánrovej orientácii žiaka, nebáť sa využívať i transkripcie známych džezových skladieb pre iné nástroje, prípadne umožniť žiakovi vytvoriť vlastnú úpravu ním vybranej skladbičky.

A. MONTI: Čardáš

O. NEDBAL: Serenáda

N. KUBÁT: Bolero

F. SCHUBERT: Včielka

E. VIENIAWSKI: Obertas

Ch. BÉRIOT: Scéna de balet

E. SVEANSEN: Romanca

a podobne technicky náročné skladby.

4. ročník (1,5 hod. týždenne)

Ciele

- upevňovať a overovať vedomosti z predchádzajúcich ročníkov,
- pripraviť žiakov na absolventský koncert a záverečné skúšky.

Obsah

- aplikácia vedomostí a zručností nadobudnutých počas štúdia v ZUŠ pri počiatočnom samostatnom vypracovávaní zadaných etud a prednesových skladieb,
- porovnávanie vlastnej predstavy žiaka s interpretáciou iných huslistov – nahrávky, prípadne konfrontácia s interpretačnou predstavou pedagóga,
- sústrediť sa na precízne technické zvládnutie a obsahové prepracovanie, výrazové stvárnenie prednesových skladieb i etud,
- snažiť sa využiť možnosť nastudovania 2 – koncertov, sonát pre dvoje huslí a klavír, prípadne skladieb pre iné komorné zoskupenia a prezentovať na absolventskom koncerte aj úroveň v predmete komorná hra (prípadne improvizácia).

Záverečná skúška:

2 prednesové skladby rôzneho charakteru, z toho 1 obsiahlejšia

Po ukončení II. stupňa by mal každý absolvent dokázať samostatne nastudovať technicky primeraný materiál, orientovať sa v hudobných štýloch, v základných požiadavkách na ich interpretáciu a mal by byť schopný uvoľnene reprodukovať (aj improvizovať) podľa sluchu jednoduché melódie, piesne, čo potom môže uplatniť pri účinkovaní v rôznych folklórnych amatérskych súboroch alebo tanečných skupinách. Je pripravený na zvládnutie požiadaviek prijímacích pohovorov na VŠ pedagogického zamerania. Mal by prejavovať záujem o hudobno-kultúrny život a byť osobnosťou s vnímavým intelektom, osobnosťou s rozvinutým hudobno-estetickým cítením.